UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Consiliorvm Sive Responsorvm Avgvstini Beroii Bononien. I. C. Praestantissimi Volumen ...

Cum Summariis, & Indice rerum, ac verborum locupletissimo

Vltimarvm Volvntatvm, Svccessionvm, & Legitimationum materias distinctè continens

Bero, Agostino

Venetiis, 1577

Consilivm CXXVIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-96520

Visual Library

pereſt videre,poſito,ꝙ pia cā ſit admittēda,an ma-
ter poſſit detrahere legitimā,& Trebellianicā ex ꝑ
ſona ipſius Franciſci filij,ſiue ex perſona filiæ, q̄ in
effectu fuit Franciſco ſubſtituta,& q̄ ſola ſuperui-
xit ipſi Franciſco,cuiq; pia cā dr̄ in effectu ſubſtitu
3 ta.Et † ꝙ ex perſona Frāciſci filij D.Velina eius ma
ter non poſſit detrahere legitimā,nec Trebelliani-
cam,oſtendi pōt ſatis clarè,q̄uis multa, & infinita
poſſent ſuper hoc articulo poni, q̄ referuntur per
ſcribentes in d.l.Centurio,&in d.c.ſi pater,q̄ omit
tenda eſſe cēſeo,cū intentionis meæ ſit breuiter ſo
lum ueritatem ipſam ſequi,& amplecti:Nam ut cla
rè colligitur ex uerbis teſtamenti,iunctis ijs,q̄ hn̄r
in locis proximè allegatis,ſubſtitutio facta Franci-
ſco de ſuis ſororib.fuit cōpendioſa facta per verbū
cōe ſubſtituo,cū diſtributione tēporum , & caſuū
non ſolum vulgaris ſubſtitutionis,ſed ēt pupillaris,
& fideicommiſſariæ,dicendo,& ſi d.Frāciſcus mo
riatur qn̄cunq; ſine filijs legitimis, & naturalib.d.
Franciſco ſubſtituit vulgariter,pupillariter,& per fi
deicōmiſſum Franciſcā, Prudentiā , & Corneliā,ſi
ſuperuixerint,uel una earū ſuperuixerit,æquis por-
tionib.Et q̄uis maximū dubiū ſit inter doctores,ut
in locis ſupra proximè allegatis,& in l.precib.C.de
impuberum,vtrū ſubſtitutus cōpendioſè filio im-
puberi per verbum cōe,matre exiſtente in medio,
admitti poſſit,filio decedente in pupillari ætate,ex
pupillari ſubſtōne comprehenſa in compendioſa,
& ſic,ꝙ compendioſa in pupillari ætate ualeat, vt
pupillaris,& poſt pupillarē ætatē,& poſt aditā hære
ditatē,vt fideicommiſſaria,an vero omni tp̄e, & in
omni caſu valeat ſolū,ut fideicōmiſſaria,&ꝯn̄r hoc
vltimo caſu, an mater filij decedentis in pupillari
ætate tanq̄ hæres ab inteſtato poſſit detrahere legi-
timā filio debitā iure naturæ,itē & Trebellianicam
iux.tex.in c.Raynutius,& in c.Raynaldus de teſta.&
in d.c.ſi pater,tn̄ cōis concluſio vr̄ eſſe , & uera, ꝙ
vbicunq; ſubſtitutio cōpendioſa facta fuit filio im
puberi per uerba diſtributiua tēporum,& caſuum,
ſeu ſubſtitutionū hoc modo,&qn̄cunq; deceſſerit,
ſubſtituo vulgariter,pupillariter,& per fideicōmiſ-
ſum,tunc eueniente caſu , quo filius decederet in
pupillari ætate , ſubſtitutio ualeat, ut pupillaris ex-
preſſa,& ſubſtitutus admittatur ad oīa bona pupil
li,penitus excluſa matre ēt reſpectu legitimæ , &
Treb.vt eſt tex.in d.c.ſi pater,& argō l.ſed ſi plures.
§.ad ſubſtitutos,& in l.cohæredi.§. cum filię. ff. de
vulg.& pup.ita in terminis volūt Io.de Imola in d.
l.Centurio,& in d.c.Raynutius,Raphael in d.l.Cen
turio,& in l.recuſare.§.titius ad Treb.& ibi Roma.
6 ¶ Præterea † tenēdo opinionē Bar.& aliorū ſequa-
ciū,ꝙ ſtante hmōi clauſula vulgariter,pupillariter,
& per fideicōmiſſum,in electione ſubſtituti ſit,ex
qua ſubſtōne admitti uelit,ut inquit Bar.in d.l.Cē
turio per text.in d.§.titius & magis fauorabile ſit
ipſi ſubſtituto,ꝙ admittatur ex pupillari, quia ꝑ eā
ipſe ſuccedit directo,&in omnib.bonis pupilli abſ-
que diminutione. d.§.ad ſubſtitutos ſequitur,ꝙ in
dubio cenſeri debet uoluiſſe admitti ex pupillari
ſubſtōne,ergo in caſu noſtro cēſendū eſt,ipſam ſo-
rorē,q̄ ſuperuixit Franciſco,uoluiſſe admitti ex pu
pillari,tū qa eſt magis fauorabilis, tū qa in dubio
ſemꝑ debet intelligi ſubſtitutio potius directa,q̄ fi
7 deicōmiſſaria d.c.ſi pater,tum ēt quia † qn̄ ſubſtitu
tio cōpendioſa eſt facta ēt per uerbū cōe expreſſā
ipſi filio impuberi,non dicēdo ſimpliciter talē ſub-
ſtituto,ſed expreſsè talē ei,ſeu ipſi filio , ſeu de no-
minando filiū expreſſo noīe , dicendo ei , uel filio
meo,vel Franciſco filio meo ſubſtituo,tunc ſubſti
tutio in pupillari ætate ualet,ut pupillaris,vt uoluit
Bal.in d.l.eam q̄ C.de fideic.qui dicit, ꝙ qn̄ ſubſtitu
tio cōpendioſa facta eſt filio impuberi cū demon-
ſtratione expreſſa filij,ut ſupra eſt exemplificatum,
tunc ualet in pupillari ætate,ut pupillaris, & poſtea
ut fideicōmiſſaria, ergo ſi ſubſtitutus admittit̄ ex
pupillari,qn̄ filius deceſſit in pupillari ætate,ſequit̄,
ꝙ mater excluditur a legitima,& Trebellianica,&
ꝙ ſubſtitutus ſuccedit in tota hæreditate, excluſa
8 matre.d.c.ſi pater. ¶ Præterea † cū in caſu noſtro
mater uellet detrahere Trebellianicam ꝯ eccleſiā
ſubſtitutā,ſequitur,ꝙ non eſt audienda, qm̄ in hoc
pia cā eſt priuilegiata,auth.ſimiliter,& ibi Bal.C.ad
legem falci.& hr̄ per Bar.& alios in l. Marcellus in
prin.ff.ad Treb.cum ſimi.¶ Nec mater legitimā,&
Trebellianicā pōt ꝯ eccleſiā ſubſtitutam detrahere
ex perſona filiæ,cui fuit facta vltima ſubſtitutio de
eccleſia:de Trebellianica cōſtat ex proximè dictis:
9 De legitima ēt clarè apparet, † quia ipſis filiab.legi-
tima non debetur extante filio,ꝑꝑ quē filiæ exclu-
duntur à ſucceſſione, vt tradunt doctores cōiter
poſt Bar.in l.Gallus.§.& quid ſi tm̄ ff. de libe. & po-
ſthu.& Saly.in auth.nouiſſima.C.de in offi.teſta.ubi
ſi filia per ſtatutum excludatur a ſucceſſione ꝑꝑ fi
lios maſculos,ipſi non debetur legitima,quia cen-
ſetur tanq̄ extranea quoad ſuceſſionē neceſſariā.
Præterea cum ipſis filiab.facta fuerit ſubſtitutio cō
pendioſa de pia cā,ut ſupra dictū fuit, & fuerit fa-
cta filiab.impuberib.q̄ deceſſerunt in pupillari æta
10 te,& non ſolū per uerbū cōe perueniat, † ſed ēt ꝑ
uerba directa,ut eſt verbum diuidatur,iuxta q̄ hn̄r
poſt Bar.per aliquos ſcribentes in d.l. Centurio,et
modernos in d.c.ſi pater,ubi inter uerba directa po
nunt uerbum diuido,q̄uis plures dicant illud eſſe
uerbū cōe,ut hr̄ per moder.in d.c.ſi pater. Itē cū ēt
facta fuerit per verbum uadat,qd̄ cenſeri debet po
tius directum,q̄ obliquū, ſeu cōe, quia ſui natura
non importat,ut quis capiat de manu alterius, ſed
directè per ſe abſq; facto alicuius,iux.no.in d.l.Cen
turio per Bar.et alios,et per docto.in d.c.ſi pater, &
vr̄ de hoc tex.notabilis in c.1.in prin. de conſuetu.
recti feudi in uſu feud.ſequitur,ꝙ talis ſubſtō in pu
pillari ætate ualuit,ut pupillaris,et directa,quia ubi
talis ſubſtitutio compendioſa facta eſt filio impu-
beri per uerba directa, ſeu per uerba directa, et ēt
per uerba cōia ſimul,quo caſu perinde eſt quoad
effectum,de quo quærimus,ac ſi eſſet facta per uer
ba ſolum directa,ad tradita per Bart.et alios in d.l.
Centurio,et in d.c.ſi pater , tunc in pupillari ætate
omnino ualet , vt directa,et pupillaris ſm̄ omnes
docto.qui in hoc concordant in d.l.Centurio,et in
d.c.ſi pater:Quare ſequitur ēt,ꝙ ſubſtitutus, et ma-
ximè pia cauſa in totum excludant matrem,ēt quo
ad legitimam,et Trebellianicam per tex.ubi eſt ca
ſus ſecundum communem intelligentiam in d.c.ſi
pater,et ita pro nunc concludo.

SVMMARIVM.

1 *Snbſtitutio concepta uerbis communibus,& merè directis eſt compendioſa,quæ uim fideicommiſſariæ & directæ habet,& quæ prævaleat.*

2 *Subſtitutio compendioſa fit etiam ſine aduerbio temporis diſtributiuo quandocunque.*

3 *Conditio intrinſeca,ſi hæres non erit,ad actum,effectumq; vulgaris neceſſaria in qualibet uulgari ſubſtitutione intelligitur etiam non expreſſa.*

4 *Conditio intrinſeca,& extrinſeca in ſubſtitutionibus quæ ſint, & quomodo differant.*

5 *Subſtitutio facta per hæc uerba,Titium inſtituo,uel ei lego,& Caium ſubſtituo,in dubio uulgaris cenſetur,& non pupillaris,nec fideicommiſſaria.*

6 *Conditio*

Conditio intrinſeca, ſi hæres non erit, ſiue generaliter, ſiue ſpecialiter expreſſe ſubſtitutionum uulgarem non facit conditionalem, niſi alia extrinſeca, & uoluntaria conditio adſit.

Idem eſt in pupillari facta ſub cōdōe ſi in pupillari ętate deceſſerit.

Conditio, ſi ſine liberis deceſſerit, in ſubſtitutionibus quādoq; intrinſecè, & quandoq; extrinſecè conſideratur.

Conditio, ſi ſine liberis, uel filijs deceſſerit, in uulgari ſubſtitutione eſt extrinſeca, uoluntaria, & omnino implēda, alioquin ſubſtitutio effectum non habet.

Conditio, ſi ſine liberis, aut alia extrinſeca, & uoluntaria ſubſtitutioni compendioſæ adiecta ad omnes ſubſtitutiones in ea comprehenſas refertur:

Quod uerum eſt de expreſſa, non autem de tacita, quæ à lege in fideicommiſſis ſubintelligitur.

Conditio, ſi ſine liberis, ꝙ à lege tacitè in fideicōmiſſis intelligatur, forte non procedit in fideicommiſſaria ſubſtitutione cōprehenſa in cōpendioſa, ſed ſolum in ſimplici fideicōmiſſaria.

Verba gñalia cū ſuis qualitatib. ēt in ſuis ſpecieb. uerificantur.

Conditio, ſi ſine liberis, à teſtatore adiecta compendioſæ ſubſtitutioni factæ puberi actualem effectum operari debet.

Compēdioſa ſubſtitutio, ſi deceſſerit ſine liberis, facta puberi, uel extraneo actualiter, et uerè, unicā tm̄ ſubſtōnē cōtinet, q̄uis alias, uulgarē vƺ, & fideicommiſſariam apta ſit continere.

Subſtitutus uulgariter ſub una, uel plurib. cōdōnib. uolūtarijs et extrinſecis, ultra cōdōnē illā intrinſecā, ſi hæres nō erit, nō poteſt admitti ante, quàm condōnes oēs prius ſint adimpleta.

Soc. Iunior in conſi. 100. lib. 1. declaratur.

Subſtitutum ſit, ſi deceſſerit ſine liberis, ſubſtituo uulgariter, & per fideicommiſſum, cenſentur ſubſtitutiones & uulgaris, & fideicommiſſaria uerbis ſpecialibus de per ſe factæ, & differunt à contentis ſub uerbis generalibus compendioſe.

Pariſ. in conſi. 73. col. fi. lib. 2. reprehenditur.

Taciti, & expreſſi non ſemper idem iudicium.

Conditio, ſi ſine liberis, tacita, & expreſſa differunt.

Subſtitutis pluribus certo ordine, certiſq; conditionibus, ordo non debet peruerti, ſed potius locus eſt ſucceſſioni ab inteſtato: Et quomodo hoc intelligatur. num. 29.

Subſtitutus ſub una conditione, illa defecta, excluditur.

L. qui filiū. §. ſabinus. ff. ad Treb. inducit̄, et declarat̄, et nu. 31.

Conditio, ſi ſine liberis, non intelligitur in grauato, qui ſit de liberis, quando alteri, qui eſſet de liberis, reſtituere grauatus foret, ſecus ſi extraneo.

Bar. in l. cum auus. ff. de condit. & demon. & in l. qui filium. §. Sabinus. ff. ad trebel. reprehenditur.

Conditio tacita, ſi ſine liberis, nō ſubintelligit̄, qñ teſtator ſpāliter de liberis ſiue conditionaliter, ſiue diſpoſitiuè cogitauit.

Compendioſa facta hoc modo, & ſi non relictis filijs deceſſerit, ſubſtituo, & hæredē inſtituo &c. continet uulgarē, & pupillarē uerbis exp̄ſſis, ac de expreſſa, & ſpecifica teſtōris mēte.

Vulgaris effectum non habet, niſi etiam conditio intrinſeca, & neceſſaria illius ſit adimpleta.

L. qui habebat ff. de uulg. & pup. declaratur.

L. qui filiū §. ſabinus ff. ad Treb. nō limi. l. cū auus. ff. de cōd. & de. ut doc. uolūt, ſed potius illa ab hac recipit interpretationē

Hæreditatem adiens, aut repudians, pendente conditione, nihil egit, nullumq; ius acquirit.

Repudians hæreditatem, pendente conditione, ſi ea poſtea euenerit, poteſt hæreditatem prius repudiatam adire.

Actus nulliter factus ipſo iure nullus eſt, & non impedit reiterationem eius, vel ſui oppoſiti.

Cohæredi adeunti non accreſcit pars, quam alius cohæres, pendente conditione, repudiauit.

Pendente conditione, iudex ad fauorem creditorum hæreditariorum ſtatuit hæredi inſtituto dilationem ad adeundum, vel repudiandum hæreditatē, & aditio hoc in caſu quid operetur.

Pau. Caſt. in conſi. 373. vxor &c. li. 1. in 2. dubio declaratur.

Bal. in conſi. 403. lib. 3. declaratur.

EPITOME.

IN ſubſtitutione compendioſa facta ſub conditione expreſſa, ſi deceſſerit ſine filijs, continetur etiam vulgaris ſubſtitutio cum illa eadem conditione, ſi ſine filijs deceſſerit, adeò quòd ſubſtituti volentes ex hac uulgari ſuccedere, euentum quoque illius conditionis expectare debent.

Et illa conditione pendente, non poteſt ſubſtitutus ita validè hæreditatem repudiare, quin, purificata conditione, & ſua repudiatione minimè obſtante, valeat idem hæreditatem eādem adire; & concurrere cum alio ſecum ſubſtituto, qui ex ſubſtitutione antea, pendente adhuc conditione, hæreditatem adiuerat.

CASVS CONSILII.

PHilippus teſtator per hæc uerba ab ipſo materno ſermone prolata, & à me ad unguem in latinum tranſlata ſibi hæredes inſtituit, atq; ſubſtituit, videlicet, In omnib. alijs ſuis bonis mobilib. et immobilib. nominib. rōnib. et actionib. præſentib. & futuris, exceptis certis rebus &c. ſuos hęredes vl̄es inſtituit, fecit et eſſe uoluit Nicolaum fratrem germanum dicti teſtatoris: Et ſi d. Nicolaus non ſuperuiueret, filios maſculos legitimos, & naturales d. Nicolai &c. & illos inuicem ſubſtituit per fideic. Et mortuo d. Nicolao, & non relictis filijs maſculis legit. & natur. ut ſupra, illi, & illis ſubſtituit, ſuoſque hæredes inſtituit Andram Bonaccurſij, dum viuet, & poſt mortem dicti Andreæ filios ipſius Andreæ maſculos legitim. & natu. ut ſupra, & filios alterius Philippi legitimos, & natur. & quemlibet ipſorum filiorum prædictorum, Andreæ, & Philippi capita, & non in ſtirpes: & dictos hęredes inſtitutos, & ſubſtitutos, ut ſupra, ſubſtituit unum alteri, & per fideicom. &c. Condito teſtō, dictus Andreas teſtatori, & cæteris oīb. inſtitutis, ac ſubſtitutis prædeceſſit: Secundo Philip. teſtator diē functus eſt: Nicolaus hæres inſtitutus hæreditatem ſibi ex teſtō delatam ære alieno onuſtā ſolemniter repudiauit; Deinde, uiuente adhuc Nicolao, & nondum ſuſceptis filijs, Bonaccurſius olim alterius Philippi, & Io. Andreæ ultimo gradu ſubſtituti arbitrantes hæreditatem non eſſe ſoluendo illam & ipſi repudiauerunt, Iacobus uerò filius dicti Andreæ unus ex dictis ultimo loco ſubſtitutis ante dictæ conditionis euentum ex ſubſtitutione prædicta, ſupponens ſe periculo æris alieni, hæreditatem adiuit, ſeque in ea pro hærede geſſit. Mox Nicolaus hæres inſtitutus, qui, vt ſupra, repudiauit, nullis ſuſceptis filijs, è uita diſceſſit. Cumque poſtmodum ad notitiam præfatorum Bonacurſij, & Ioan. iam deueniſſet, hæreditatem Nicolai lucroſam fuiſſe repertam, ducti pœnitentia pro earum partibus ex ſubſtitutione uulgari, vt ſupra, hæreditatem adiuerunt, & contra Iacobum omnia bona hæreditaria poſſidentem, ac tenentem litem mouerunt. Ex oppoſito Iacob. dicit illos eſſe repellendos ſtante eorum repudiatione, qua ipſi perpetuo cenſentur excluſi l. ſicut maior C. de rep. hære. & l. 1. C. de repu. bon. poſſ. Et cum res in ambiguo ſit, & contrariæ in hoc negotio ſenteutiæ latæ fuerint, duo nunc principaliter diſcutienda proponuntur: quorum primum eſt, num in ſubſtitutione illa compendioſa facta ſub conditione, & mortuo Nicolao, & non relictis filijs &c. contineatur etiā uulgaris ſubſtitutio cum illa eadem conditione, ſi ſine filijs deceſſerit, adeò ꝙ ſubſtituti, qui ex illa ſuccedere uolunt, euentum illius conditionis ēt expectare debeant. Secundum eſt, dato, ꝙ ea conditio, ſi ſine filijs deceſſerit, dicatur in dicta uulgari repetita, utrum, illa conditione pendente, ſubſtituti poſſint ualidè, & effectualiter repudiare, vt in poſterum dicantur excluſi, an uerò repudiatione minimè obſtante, poſſint regreſſum ad hęreditatem habere, etiam ſi unus ex ſuis ſimul ſubſtitutis, pendente dicta conditione, adiuerit.

CONSILIVM CXXVIII.

PRimam in prænarrata facti ſpecie propoſi-
tam qōnem aggredior;in qua p̄mitto,ꝙ te
ſtator ad plures ſubſtōnum gradus digreſ-
ſus fuit,prima.n.fuit uulgaris expreſſa uerbis ſpālib.
de filijs maſculis Nicolai hæredis facta q̄ caduca
ꝑꝑ non ſuperexiſtentiam dictorum filiorum, q ad
lucem non ꝑuenerunt,effecta fuit ad l.unicā.§.tri-
plici cum §.in primo,& §.cum aūt C.de cad. tol.l.
ſi duob.in fi.ff.de leg.j.Et de hac ſubſtōnis ſpecie tra
ctandum non eſt: Alia poſt hanc ꝯcepta eſt ſubſtō
reciproca,ſeu,ut melius dicam, fideicommiſſaria
uiciſſitudinaria inter dictos Nicolai filios ordinata
arg.l.cum proponas la 1.& not.in l.1.C.de pact.l.de
fideic.C.de tranſ.l.qui Romę §.duo fratres cum gl.
& ibi Bar.ff.de uer.obl.De hac quoq; ſimiliter non
eſt agendum,Tertium ſubſtōnis genus in teſtō pręę
fati Philippi teſtatoris reperio,in quo ꝓuiſum fuit
in caſu,quo Nicol.mortuus eſſet,& nō relictis filijs
maſculis,ut ipſi Nicolao,ſuiſq; filiis dicerent ſub-
ſtituti,& ſui hæredes inſtituti Andreas, dum uiue-
ret,& poſt eius mortem ſui filij maſculi,ac ēt filij al
1 terius Philippi.†Huius ſubſtōnis ſpecies uerbis cōi
bus,& merè directis concepta fuit,q̄ uim fideicom
miſſariæ,& directę hr̄e cēſet,reiecta illa ſnīa, ꝙ me
rè directā tm̄ dicat,ut uoluit Bart.in l. Cēturio col.
antep.in prin.ff.de uul.&pup.Et cum ea in caſu nr̄o
ut directa pupillaris ualere nequeat, quia nō fuit fa
cta liberis,ſed extraneis inſt.de pup.ſubſt.in prin.&
l.2.ff.eo.ergo neceſſe eſt dicere, ꝙ ſit uulgaris: nam
ſm crebriorē,magisq; receptā ſnīam illa ſubſtō p̄ua
lebit,q̄ caſus attulerit;ſi.n.ille,cui ſubſtō facta fuit,
hæres non erit,dicet eſſe locus uulgari,ſi aūt hæres
erit,& deceſſerit,locus erit fideicommiſſariæ arg.l.
ſi quis ita legauerit,& ibi Bart.ff.de adim.leg. Io.de
Imo.in d.l.Centurio col.17.in uerſ.quid aūt ſi dixe
rit,ibiq; Soc.col.11.& 13.& Imo.in c.Raynut.in ma
teria comp.extra de teſta. Cy.in l.precibus loquens
de compendioſa C.de imp.& al.ſubſt.neque ab his
diſſonant ea,q̄ uoluit Bar.in d.l.centurio col.9.cum
ſeq.De hoc genere ſubſtōnis nobis eſt ſermocinan
dum,q̄ neminem latet eſſe illam, q̄ magiſtrali noīe
compendioſam uocamus,q̄ plures diuerſas ſubſtō
nes comprehendere apta eſt d.l.precib. ubi glo. &
2 ſcrib.in d.l.centurio,ubi plenè hr̄. † Et licet hic per
diſtributiuum tpis qn̄cunq; formata non fuerit, ut
ſolet,tn̄ cum facta ſit ꝑ hæc uerba,& mortuo d.Ni-
colao,& non relictis filijs maſculis,q̄ diuerſa tpa tā
aditæ,q̄ non aditæ hæreditatis,& tàm pubertatis, q̄
impubertatis includere dn̄r, ea uera compendioſa
eſt nuncupāda ad not.ꝑ gl.Bal.&alios in d.l.precib.
& ad Bar.in d.l.Cēturio in fi.col.10.cū ſeq.q̄ ſnīam
tanq̄ magis receptam nemo ſani ſenſus impugnare
auderet.Quas aūt in occurrenti caſu ſubſtōnes apta
fuerit cōtinere,planè legitimè loquendo fateri ne
ceſſe eſt,ꝙ directam,ꝑꝑ illa uerba, & ſuos hæredes
inſtituit,q̄ merè directa,& ciuilia iudicantur l. his
uerbis ff.de hær.inſt.l.uerbis ciuilib.ubi hr̄ ff.de uul.
& pup.Bar.in d.l.Centurio col.pe.Io.And.in c.ſi pa-
ter de teſt.in 6.neq; poſſunt niſi ad directam aptari,
& nullo caſu obliquari,maximè qn̄ illa cum uerbis
obliquis,uel cōib.concurrunt d.l.uerbis ciuilib.Sed
in caſu iſto non de pupillari,ut iā dixi,ſed de uulga
ri intelligendum eſt. Fideicommiſſariā quoq; cōti-
neri fateor,ſi eius caſus eueniret, ut uerba illa cōia
illi,& illis ſubſtituit,ad d.l.nā hoc iure §.j.ff.de uul.
& pup.Bar.in d.l.Centurio col.pen. effectum aliquē
operentur,q̄ cum directè ſtare nequeant,quia dire
cta ciuilia expreſſa fuerunt,obliquè ſtare debemus
concludere,aliàs fruſtratoria eſſent: ꝙ minimè di-
cendū eſt iurib.uulgarib. Conſtat ēt potuiſſe fidei-
commiſſariam contineri ꝑꝑ illa uerba, & mortuo
d.Nicolao,& non relictis filijs, q̄ ſunt ꝯdōnalia, &
ſui natura ad fideicommiſſariam adaptantur, imò
quoad illam hæc ꝯdō,ſi ſine filijs,eſt neceſſaria,qa à
lege ſubintelligitur,qn̄ non reperitur expreſſa l.cū
auus ff.de cond.& demon.l.gn̄aliter §.cum aūt C.
de inſt.& ſubſt.ſub cond.fac.& l.cum acutiſſimi,iū
ctis ubiq; not.per ſcrib.C.de fideic. Sed cū nulla ſit
qō de hmōi fideicommiſſaria,iō de uulgari in hac
compendioſa contenta,de qua qō nunc agitur,uer
ba faciamus,an iudicandum ſit,eam ſub eadem cō
ditione non relictis filijs factam eſſe: Et hoc magis
uerum eſſe,neq; illam potuiſſe effectū hr̄e, donec
Nicolaus uixerit,& quouſq; ſpes extiterit, ꝙ filios
procreauerit,& abſq; illis obierit,ea, q̄ dicentur in-
ferius,ſatis apertè demonſtrabunt. Sed illud prius
ſciendum eſt,ꝙ ea ꝯdō, & dictus. Nicolaus non ſu-
peruiueret(tꝑe vz obitus teſtatoris)licet,prout ex
preſſa fuit,ad ſolam uulgarem uerbis ſpālib.expreſ-
ſam adaptetur,quia ſolis uerbis directis ciuilib.fa-
cta fuit,ut res ſe ipſam oſtendit,tn̄ uulgaris in com-
pendioſa comprehenſa,q̄ Andreæ,& poſt eum ulti
mo ſubſtitutis facta fuit, quoad Andreā concepta
cenſetur ſub conditione extrinſeca, ſi Nicolaus ſu
peruixerit,et mortuus fuerit non relictis filijs; quo
uerò ad filios ultimo loco uocatos facta dr̄ ſub ꝯdi
tionib.ꝓximis,ac illa quoq;, ſi Andreas p̄mortuus
3 fuerit,vt ibi,& poſt mortem dicti Andreæ &c.† Et
ſi quis affirmaret hanc uulgarem in compendioſa
contentam ēt ſub alia conditione factam fuiſſe, q̄
dr̄ neceſſaria ad actum,et effectum actus,ueluti eſt
illa,ſi hæres non erit,q̄ ſub ſe plures ſpecies, pluresſ-
que caſus continet l.cum ꝓponas.C.de hære.inſt.et
latè declarant Bar.et alij in l.1.ff.de uul.et pu. egoq;
plenius diſcuſſi in c.Raynut.de teſta.in materia uul-
garis,profectò non erraret, quia ſic illam eſſe factā
4 eſt iudicandum.† Quam ultimam conditionē, de
qua loquitur conſilium Galli in l.Gallus in prin. cū
ijs,q̄ Bar.et alij ibi tradunt ff.de libe.& poſth. uoca
mus intrinſecam,& ad actum,effectumq; actus ne-
ceſſariam ad dr̄iam conditionis uoluntariæ, atque
extrinſecæ,quæ ēt uulgari ſubſtitutioni adiici pōt,
ut præſupponunt ſcrib. in d.l.1. Et illa conditio,ſi
hæres non erit,quæ eſt de natura, ac neceſſitate uul
garis,non mō in hæreditate apponi pōt d.l. cum ꝓ-
ponas cum alijs,ſed ēt in legatis, & fideicommiſſis
l.ſi legata C.de legat.l.unica §. ſin aūt aliquid in fin.
uerb.C.de caduc.tollen.Immo eſt ita neceſſaria, ut
5 ēt non expreſſa tacitè ſubintelligatur, † ut qn̄ facta
eſt ſimpliciter per hæc uerba, Titium inſtituo, ſeu
Titio lego,& Caium ſubſtituo: nam hæc in dubio
dicetur uulgaris,et non pupillaris, nec fideicom-
miſſaria,& facta ſub illa conditione,ſi hæres,uel le-
gatarius non erit,ut eſt tex.notab.ibique gloſſ. Bart.
Alexan.& omnes alij ferè in d.l. gallus §. quidam,
rectè,quicquid ſenſerit ibi Bald. qui tamen aliquo
modo ſaluari poteſt, ut aliàs conſulendo demon-
ſtraui.De hac conditione intrinſeca, & neceſſaria
ſubintellecta in uulgari loquitur etiam text. in l.cū
6 in teſtamento ff.de hæredib.inſtituen.cum glo.† Et
hæc conditio,ſi hæres non erit ſiue generaliter, ſi-
ue ſpecialiter expreſſa uulgarem ſubſtitutionem fa
cere conditionalem minimè cenſetur, cum intrin-
ſecè inſit,& ſine illa uulgaris eſſe nequeat argumen
to l.conditiones, quæ extrinſecus ff. de condition.
& demon.l.3.ff.de lega.1.& l.non rectè C.de fideiuſ-
ſor.imò tunc uulgaris purè facta cenſetur, niſi alia
ꝯdō extrinſeca,et uoluntaria adijciatur, ut colligit
ex tex.cum ibi not.per gl.cū qua Bar. et alij in prin.
per-

pertranſeunt,in d.l.ꝗ liberis,ubi pupillaris facta ſub
ꝯdõne, ſi in pupilli ætate deceſſerit,non dr̃ ꝯdõna-
lis,ſed pura,ꝗa ꝯdõ illa ſi in pupillari ætate dr̃ eſſe in
trinſeca,& neceſſaria ad actũ,effectumq; actus d.l.ꝗ
liberis,et l.in pupillari.ff.eo.inſt. de pup.ſubſt.in pri.
Idem quoq; pari rõne dicendum eſt de uulgari fa-
cta ſub ſua ꝯdõne intrinſeca,et ad actũ, effectumq;
actus neceſſaria,qualis eſt,ſi hęres non erit,ꝙ ea pu
rè,et non conditionaliter facta dicatur, cũ non ſit
diuerſa rõ,arg.l.à Tit.ff.de uer.ob.l.illud ff.ad l. acq.
et ꝓut arguit Barto.in d.l.centurio col.10.uerſi.q̃ro
utrum:Sed ſi alia condõ extrinſeca, & uoluntaria,
haud neceſſaria ad eſſectum actus eſſet apposita, uc
tunc diceretur conditionalis,et oĩno uerè, ac ꝓ-
priè adimplenda foret d.l.ꝗ liberis cũ gl.Bart.in d.l.
in pupillari.Ex quib.apparet,ꝙ hæc condõ,ſi ſine li-
beris,in uulgari ſubſtõne adiecta dr̃ extrinſeca, et
uoluntaria,non aũt intrinſeca,neq; ad actum, effe-
ctumq; actus neceſſaria.Adde, † ꝙ hæc condõ ſi ſi-
ne liberis,ĩ ſubſtõnib.qñq; eſt intrinſeca,qñq; extrin
ſeca,nam in fideicommiſſaria,q̃ filijs,et liberis facta
eſt, vltra illã, ſi hęreditas fuerit adita,(q̃ paſſim in
iure comprehenditur d.l.precib d.l.Centurio, et ibi
doct.oẽs,et ꝑ totum ff.ad Treb.) ſubintelligitur ẽt
illa condõ ſi ſine liberis,et ad effectũ actus neceſſa
ria vr̃,ꝗa lex uult illam tacitè ſubintelligi l.cũ auus
ff.de con.& dem.l.cum acutisſimi. C. de fideic. &l.
generaliter §.cum aũt C.de inſt.et ſubſt.ſub cond. fac.
In alijs uerò perſonis,q̃ de liberis non eſſent, uolun
taria,et extrinſeca diceretur,ꝗa tunc non ſubintel-
ligitur,dictis iurib.et ꝗa fideicommiſſa ẽt purè ſine
aliqua condõne dictari poſſunt, vt p̃ſupponitur per
gl.in c.Raynut.in uer.legitimam in fi.uer.de teſta.et
per totum ferè ff.et C.ad Treb.in pupillari ẽt ſubſtõ
ne pariter hæc condõ ſi ſine liberis vr̃ intrinſeca,et
neceſſaria,ſicut illa ſi pubes deceſſerit: nã dicendo
pupillariter ſubſtituo,intelligiť, ſi in pupillari ætate
deceſſerit,cũ ſic finiatur d.l.in pupillari, & ibi Bart.
in d.l.ꝗ liberis,ubi caſus:ſubintelligitur ẽt illa, ſi pupil
lus ſine liberis deceſſerit eadem rõne, qua in fidei-
commiſſaria,hoc eſt,ne contingat extraneã ſucceſ
ſionẽ anteferri ꝓpriæ,ut in dd. iurib. cũ in pupillari
ætate conſtituti filios ẽt legitimos hr̃e poſſint c. de
filijs,& c.à nobis cũ ibi not.extra de deſpõ.impu.gl.
uo.in ſum.20.q.1.et hoc fatẽtur Bar. Alex.Soc.Pau.
Caſt.et cæteri in d.l.in pupillari, † Sed in uulgari ꝙ
hæc ꝯdõ ſi ſine liberis tacitè,et intrinſecè inſit, iure
cautum non reperitur,imò crebra,et frequens opi-
nio ab oĩb.recepta eſt,ꝙ tacitè nõ inſit in mera vul
gari expreſſa,nec in tacita à lege ſubintellecta, nec
ẽt in compendioſa uerbis gñalib.expreſſa, ut plenè
diſputat Soc.in d.l.cum auus col.7.cũ ſequenti plu-
res hanc partem tenentes allegando,cuius dicta cũ
uideri poſſint,hic non recenſeo:idem ſequiť Cor.
in conſi.1.col.pe.li.4.et hr̃ optimè per Dec. in conſ.
14.et 25.inter ſua 40.conſilia.Et iõ ſi in uulgari uer-
bis ſpecificis expreſſa ultra neceſſariam ꝯdõnem eſ
ſet adiecta ꝯdõ poſt mortem ſubſtituo,uel illa, ſi ſi-
ne liberis,aut non relictis filijs &c. tunc tanq̃ extrin
ſeca,et uoluntarie oĩo, et ſpecificè, ſeu uerè adim-
plenda erit,alioqn ſubſtõ deficeret, arg.l.ſi ꝗs fun-
dum in fi.uer.ff.de contrah.empt.hoc innuit Cor.in
d.conſi.j.col.pe.prout ẽt in pupillari illa,ſi hæres erit
idem innuit Bart.in d.l.in pupillari,et in indiuiduo
eſt tex.in d.l.ꝗ liberis.Quo fit, ut idem dicẽdum ſit
de uulgari uerbis ſpecificis expreſſa, ut facta ſub
ꝯdõne uoluntaria,et extrinſeca nequeat effectũ ſor
tiri,niſi uerè,et ſpecificè adimpleta fuerit,atq; puri
ficata illa ꝯdõ,ut ꝓbatur rectè intuenti in l.pater Se
uerinam in prin.ff.de cond.et dem.illum tex. dupli-
citer inducendo,ut plene dixi in d.c.Raynut.in ma
teria uulgaris in articulo illo, an facta in uno caſu
trahatur ad alium:illa.n.ꝯdõ,ſi non nupſerit,non eſt
de neceſſarijs ad uulgarem:et hoc expreſsè uoluit
perceptor meus Soc.in l.1.col.18.limit.8.ff.de uulg.
& pup.Alex.in conſi.1.li.1.col. 6.cũ alijs plurib. ibi
ꝑ Soc.alleg.Sed quorſum hæc?Quippe me hæc oĩa
tranſcurriſſe ſciendũ eſt,ut ad punctũ qõnis deueni
9 rem,† qñ cõpendioſa hæredi extraneo ſub ꝯdõne,ſi
ipſe deceſſerit non relictis filijs,facta foret, & caſus
uulgaris eueniſſet,utrũ ſubſtitutus ſtatim adire poſ
ſit,non expectato aliter euentu illius ꝯdõnis, ſi ſine
liberis deceſſerit, an uerò illa ꝯdõ debuerit antea
adimpleri,tanq̃ expreſſa,& adiecta ẽt cenſeať in di-
cta uulgari;& uerius ꝗdem exiſtimo, condõnẽ illã
eſſe referendam non mõ ad fideicõmiſſariam,& pu
pillarem,q̃ ſub compendioſa poſſent cõtineri, ſed
ẽt ad uulgarem: q̃ opinio apud ſcrib.frequens eſt,
& illã inter cæteros ſummæ doctrinæ uiros ſignan-
ter ſequiť Soc.in d.l.cũ auus in d.col.9.p̃ſupponens
eã indubitabilem,& idẽ eſt de mente Bar.in d.l.Cen
turio col.10.uer.q̃ro, utrum compendioſa facta ꝑ
uerbũ cõe &c.ꝗ ſequendo Iac.de Are.Cyn.& Ray.
ait,ꝙ ſi teſtator fecerit ſubſtõnem ſub hac forma,
ſi filius meus deceſſerit ſine liberis (vt eſt caſus no-
ſter)uel hoc mõ,qñcunq; deceſſerit, intelligeť facta
ſiue in uita teſtãtis,ſiue poſt deceſſerit,ſiue añ teſtm̃
ſiue poſt:nã tunc ſubſtõ hæc compendioſa uerifica
biť in uulgari:eſt tñ in hoc aĩaduertendum, ꝙ Bart.
quidem ſentit,ſubſtõnem illã,ſi ſine liberis deceſſe-
rit,poſſe in uulgari ẽt uerificari,ſed non ſubiungit,
in uulgari illa ſubintelligi eandẽ ꝯdõnẽ, ſi ſine libe-
ris deceſſerit.Adducit ẽt Soc.in d.9. col. Io.And.in
addi.ad Spe.in ti.de teſt.§.1.circa fi.in ult.addi.uerſi.
tertio &c.ꝗ refert ẽt idem uoluiſſe Old.in conſ.141
aliàs 139.thema tale eſt,ubi & Io.An.&Old.hoc ex
preſsè ſequuti ſunt:nã ex quo hæres inſtitutus cũ li
beris deceſſit,ſubſtituta non potuit ex uulgari ad-
mitti,ꝗa defecit illa ꝯdõ ſi ſine liberis deceſſerit: &
iõ ſi ipſa teſtatori erat ꝓximior,potuit ab inteſtato
ſuccedere.Horũ aũt tanta eſt auctoritas, ut ſi nihil
aliud ꝓ hac opi.allegareť, non eſſet ab eorum ſnĩa
in conſulendo,et iudicãdo recedẽdũ.Sed tñ idẽ uo
luit Cor.in conſ.297.col.3.li.1.et in conſ.99.li.2.col.
10.cũ ijs,q̃ ĩ pri.p̃ſupponit:idẽ expreſſe aſſerit Dec.
10 in cõſ.14.inter ſua 40.cõſilia,et in conſ.416.† ꝗ drĩã
facit inter condõnem ſi ſine liberis deceſſerit tacitã
ſeu à lege ſubintellectã iux.d.l.cũ auus, et expreſsã
à teſtõre in cõpendioſa:qm̃ licet tacita,q̃ in fideicõ
miſſaria ſubintelligiť,non dicať tacitè ſubintellecta
in uulgari cõprehenſa ſub cõpendioſa,tñ ꝓ ꝯſtãti,et
indubitanter p̃ſupponit ꝯ̃riũ in ea ꝯdõne,ſi ſine libe
ris,expreſſa,fretus auctoritate Old.Io. And. & Soc.
poſt Bar.in d.l.Cẽturio col.10.idẽ tenuit Cor. in ꝯſi.
180.li.4.col.3.et 4.ubi hoc plenè cõprobat,Cur.iun.
conſ.33.col.2.Alex.conſ.26.Mod.Regiẽſes in ꝯſ.97.
li.2.in pri.idẽ expreſsè uoluit Pau.Caſt. in conſ.373.
uxor &c.li.1.& qñ ſubſtõ fuit expreſsè cõcepta ſub
hac ꝯdõne,ſi ſine liberis,pauci ſunt,ꝗ ꝯ̃riũ dixerint
& ſi ꝗ reperiaņť,ipſi potius incidenter, q̃ principali
ter loquunť: at in tacita ꝯdõne ſi ſine liberis à lege
ſubintellecta,đ qua ĩ d.l.cũ auus iũctis alijs ſim.oẽs
ferè ꝯcordãt,ꝙ in uulgari cõprehẽſa ſub cõpendio
ſa nullo mõ ſubintelligať,ſed ſolũ in fideicõmiſſa-
ria.ut uoluit ẽt Mari.Soc.iun. in conſ.100.li.1.ubi la
11 tè,† q̃uis diſputatiuè loquẽdo idẽ ẽt in fideicõmiſ
ſaria cõprehenſa in compendioſa ſubſtineri poſſet,
tũ ꝗa qñ illa ꝯdõ tacitè ſubintelligitur,iura loquũ-
tur in ſimplici fideicõmiſſaria uerbis ſpãlib.popriis
filijs & liberis,non aũt extraneis facta, ꝓut in caſu,
de quo agitur, facta fuit,ut in d.l.cum auus, in d.l.
cũ acutiſſimi,& d.l.gñaliter §.cũ aũt,ergo à maio-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ritate rõnis hoc uerũ eſſet,qñ eſſet facta ſubſtõ cõ-
pendioſa,q̃ põt,& non põt in caſu fideicõmiſſariæ
uerificari,& q̃ non dr ſimplex,ſed mixta ad d.l.cẽtu
rio cũ materia:& cũ caſus fideicõmiſſariæ ſit odio
ſus,& onerosus l.cohæredi §.cum filiæ ff.de uulg.&
pu.Bar.in d.l.centurio,ſequiť hinc, ꝙ iura loquẽtia
de ſimplici,& expreſſa fideicõmiſſaria,in qua dicũt
ɔdõnem,ſi ſine liberis tacitè ſubintelligi, trahenda
non ſunt ad fideicommiſſariã implicitam,etmixtu
rã habentẽ,qualis eſt illa,q̃ in cõpendioſa ɔtineref,
niſi eſſet cõpendioſa cũ illa adicctione facta,dicen
do &ſi ſine liberis deceſſerit,ſubſtituo vulgariter,&
ꝑ fideicõ.arg.corũ,q̃ inquit Dec.in d.conſ.13.col.2.
in fi.& ponit Soc.iun.in d.ɔſi.100.col.2.& 3.& Gui-
do Pap.in dec.533.Sed qm̃ hæc oĩa ꝓximè dicta ca-
ſui nr̃o minimè cõueniunt,ꝓ nunc ꝑtranſeo, ſintq;
hæc incidenter dicta ad oſtendendũ,ꝙ rõnes illæ,q̃
inferunt tacitã ɔdõnem,ſi ſine liberis,ſubintellectã
à iure in fideicõmiſſaria,non militãt in uulgari,nec
in fideicommiſſaria, q̃ ſub compendioſa ſimplici-
ter facta ɔtineri poſsũt:At qñ hæc ɔdõ,ſi ſine liberis,
in compendioſa ſpecificè expreſsa fuiſſet,tunc cõi,
magisq; receptæ ſñiæ adhærendo uerius eſſe exiſti
mo,ꝙ illa indiſtinctè repetita dicať in qualibet ſub-
ſtõne apta comprehẽdi ſub cõpendioſa, q cunq; ca
ſus euenerit,ſiue uulgaris,ſiue pupillaris,ſiue fidei-
12 cõ.q a† uerba gñalia cũ ſuis qualitatib.ẽt in ſuis ſpe
cieb.uerificantur l.ꝙ his uerbis , l.ſi q d earũ §. inter
emptũ,l.hoc legatũ,l.librorũ ff.de lega.3.& l.baliſta
ff.ad Treb.Pręterea hæc ɔdõ mortuo Nicolao non
relictis filijs iux.l.à teſtatore,& not.ꝑ Bar.in l.1.ff.de
cond.& dem.reſpicit ſimpliciter,& gñaliter ſubſtõ
nem à teſtatore factã,&ſic oẽm caſum illius ſubſtõ
nis,q a una,eademq; determinatio plura reſpiciens
determinabilia debet illa pariformiter determina-
re l.nã hoc iure ff.de uul.& pup.cum uul.igiť ad oẽs
ſubſtões aptas contineri ſub cõpendioſa adaptari
diceť:Nã illa uerba ɔdõnalia,&mortuo d.Nicolao
non relictis filijs &c.ita ꝓpriè caſum uulgaris reſpi-
ciunt,ſicut caſum fideicommiſſariæ,cũ, ſiue Nico
laus mortuus eſſet,uiuente teſtatore,ſiue poſt mor
tẽ,ſiue adita hæreditate,ſiue non , non relictis filijs,
uerũ ſit dicere,ipſum Nicolaũ mortuũ eſſe nõ reli
ctis filijs& ɔñr hæc ɔdõ ita ꝓpriè reſpicit caſum vul
garis,ſicut fideicõmiſſariæ,vt ꝑ Soc.Iun.in d. conſi.
100.nã qualitas generi adiecta q̃libet eius ſpeciem
qualificat d.l.hoc legatũ,l.talis ſctiprura ff. de leg.1.
l.1.l.quintus ff.de aur.& arg.leg.l.fundum in prin.&
Bar.ĩ l.ſeiæ §.Caio ꝑ illũ tex.ff.de fun.inſtr.In utroq;
igiť caſu ɔdõ illa effectũ ſuũ ſuſpenſiuũ operari de-
buit.Adduco ẽt theoricã Bar.in l.in repetendis in fi.
in 2.col.ff.de leg.3.ubi ſi teſtator plura legata fecit ,
& in oĩb.bonis filiũ hæredẽ inſtituit,& adiecit , ꝙ ſi
filius deceſſerit ſine liberis,lego Titio centũ , item
Sempronio fundũ,& Caio domũ,uoluit Bar.ꝙ illa
ɔdõ,ſi ſine liberis,nõ ſolũ primo legato,cui fuit im
mediatè adiecta,ſed ẽt alijs ſubſequentib. cenſeať
appoſita,Similiter & in caſu nr̃o illa ɔdõ nõ relictis
filijs debet dici repetita in uulgari,& fideic.q̃ unitæ
ſub eodem uerborũ contextu comprehenduntʻ.Vl
13 timo hanc ſñiam ita corroboro,† qñ ſubſtõ cõpen
dioſa fuit à teſtatore facta puberi ſub ɔdõ e,ſi deceſ-
ſerit ſine liberis,iudicandũ eſt teſtatorẽ illã adiecíſ
ſe ɔdõnẽ,ut actualẽ effectũ operari debeat,ſi adim-
pleta fuerit:alioqn ſi euanuerit, atq; d̄fecerit,actus
oĩ effectu careat,& ꝓ nõ facto habeať d. l. ſi q s fun-
dũ in fi.uer.ff.de contr.emp.Bar.in l.1.ff.de ɔd.& de.
14 l.2.ff.de ɔd.inſt.Mõ ſic arguiť,† Subſtõ compẽdioſa
ſi deceſſerit ſine liberis puberi facta , ſiue extraneo
q̃uis apta ſit duas ſubſtõnes continere,vz uulgarẽ,
& fideicom.ſm diuerſorũ caſuum ɔtingentiam d.l.
Centurio,d.l.precib.&ubiq; ſcrib.tñ actualiter,&ue
rè unam tm̃ comprehendere dr̃,illã.ſ.q̃ caſus attule
rit:Et hęc vr̃ fuiſſe mẽs teſtatoris, ut ſubſtitutus ex
primo caſu eueniente admittereť d.l.precib.Bar.in
d.l.Centurio col.4.& 8.ibiq; Io.de Imo.col.17.uerſ.
q d aũt ſi dixerit,Cyn.in d.l.precib. in materia ɔpen.
& in eadẽ Io.de Imo.in d.c.Raynu.& Soc.in d.l.Cẽ
turio col.11.& 18.Quęcunque igiť illa fuerit,cuius
caſus euenerit,neceſse eſt dicere eã eſſe factã ſub il
la ɔdõne exp̃ſſa,ſi deceſſerit ſine liberis, q̃ teſtator
adimplendã eſſe uoluit , & ſub qua ſubſtitutus fuit
uocatus:Alioqn ſi ſolũ in fideicõmiſſaria cenſereť
appoſita,ſequereť,ꝙ ubi non adeſſet fideic. (q a ca-
ſus uulgaris ſolũ eueniſſet,quo caſu ſubſtõ compẽ
dioſa illã dũtaxat uerè,& actualiter cõprehendiſſe
dicereť)ſubſtitutus ex uulgari ſubſtõne poſſet ad-
mitti illa ɔdõne aliter non purificata; ꝙ minimè di
cendũ eſt,q a hoc eſſet ɔ̃ expreſſam teſtatoris uolũ-
tatẽ,q̃ oĩno in ɔdõnib.ſeruanda eſt l.in ɔdõnib.pri-
mũ locũ,& l.non ad ea ff.de cond.& de.& l.pr̃ ſeue
rinã in pri.co.ti.Itaq; intelligendo non alterať natu
ra,ſeu ɔdõ ꝓpria uulgaris ſubſtõnis,q a ſtãt ſimul,vt
iã dixi,ꝙ ultra illam ɔdõnẽ,ſi hæres non erit, fuerit
in ea appoſita alia ɔdõ uoluntaria,ſeu caſualis,q̃ ẽt
adimpleri debuerit,Soc.in d.l.1.col.18.ff.de vulg.&
pup.Et ſequendo hãc opi.q̃ de iure ueriſſimam exi
15 ſtimo,ſequiť alia uera concluſio,† ꝙ adhoc,ut ulti-
mo gradu ſubſtituti,vz filij Andreæ,& Philippi iu
nioris potuerint ex ſubſtõne admitti,prius cõſtare
debuit,Nicolaũ,eiuſq; filios,q b.ſubſtõ facta fuerat
hæredes non fuiſſet,uel q a noluerint, uel q a nõ po
tuerint,ut q a mortui,uel nati nõ fuerint d.l.precib.
& latè hr̃ in d.l.Centurio,Apparere ẽt debuit,ut di-
xi,Nicolaũ eſſe mortuũ,& ſine liberis, uel filijs,nec
non conſtare debuit de morte Andreæ,qm̃ ſub oĩb.
his plurib.condõnib.dicti ultimo loco, uocati ſub-
ſtituti fuerunt,& qñ uulgaris ſubſtõ ſub una,uel plu
rib.ɔdõnib.uoluntariis ultra ɔdõnem intrinſecã, &
neceſſariã facta reperiť, tunc oẽs ɔdõnes prius ſunt
adimplendæ,ſi copulatiuè poſitæ fuerint l.ſi hęredi
plures cũ not.ꝑ gl.ff.de cond.inſt.Soc.in d.l.j.col.18.
ff.de uul.& pup.Dec.in conſ.89.176.& 186.& ego di
xi c.Raynut.de teſta.in materia uulgaris. Propterea
inferť,ꝙ in caſu occurrẽti neceſſe eſt dicere,ꝙ Ni-
colaus,& ſimiliter filij ſui,q ẽt honorati fuerunt,vt
ex uerbis teſtamenti colligiť,hæredes non fuerint,
q a fortè nati non ſunt,uel ſi nati ſunt,ante aditã hæ
reditatem deceſſerunt:Item ꝙ Nicolaus mortuus
fuerit non relictis liberis,ac ẽt ꝙ Andreas ſecundo
loco ſubſtitutus hæreditate non adita mortuus ſit
ad finem,ut ultimo ſubſtituti ex uulgari potuerint
& poſſint ſuccedere,cũ ſub oĩb.his condõnib.ſub-
ſtituti cenſeať.Nec aduerſať illa,q̃ Soc.iun. in d.ɔſi.
100.li.1.ſubſcribẽdo ſe cuidã conſi. Ruini Regiẽſis
16 dicebat,† qm̃,ut s̃.tetigi,ibi in 2. col. ipſe concurrit
cũ Soc.eius patruo in d.l.cũ auus col.9.tenendo,ꝙ
condõ,ſi ſine liberis,expreſſa in cõpẽdioſa nõ ſolũ
ad fideicõmiſſa.ſed ad uulgarẽ quoq; referať,ſi pri-
us eius caſus euenerit:At qñ conditio illa non eſſet
in ſubſtõne compendioſa expreſſa, cũ agať de con-
ditione tacitè à lege ſubintellecta,ſolũ dicereť taci
tè ſubintelligi in fideicõmiſſaria , ſi facta eſſet filijs,
ſeu liberis,nõ aũt extraneis,in uulgari uerò cõpen-
dioſa cõtẽta minimè,ueluti ẽt plenius s̃.dixi:& ad
huius facti d̄ciſionẽ tota Soc.iu.ɔſultatio poſt Rui.
17 tẽdit. terea Soc.ipſe loquiť,† qñ plures gradus ſub
ſtitutionũ cõpẽdioſarũ facti eſſent, quorũ aliq erãt
ſub ɔdõne,ſi deceſſerit ſine liberis,ſubſtituo uulgari
ter,&ꝑ fideic.ꝑ q̃ uerba vulgaris expreſſa verbis ſpe
cialib.de ꝑ ſe facta cenſetur,& ſimiliter fideicõmiſ
ſaria, quæ differunt ab illis,q̃ dñr contineri ſub uer-
bis

bis expreſſis gñalib.compendioſæ,& ab ijs,q̃ uerbis
ſpalib.expreſſæ dicerentur,ad tradita ꝑ ſcrib.maxi-
mè Bar.in d.l.1.in d.l.Centurio,& in d.l.precib.& in
d.c.Raynu.& in ſpecie ꝑ Dec.in d.conſ.14.inter ſua
40.conſ.& per Soc.iun.in d.conſi.100.q ēt ibi loqui
tur,qñ ſubſtō facta fuit liberis teſtatoris, nos uerò
in extraneis inſtitutis,& ſubſtitutis. Quare dicta So
cy.in d.conſ.100.nobis minimè refragari vñr.† Nec
eſt curandum de ijs,quæ inquit Pariſ.in cōſ.73. col.
fili.2.qui ꝯrium innuit, ꝙ expreſſa ꝯdō,ſi ſine libe-
ris,ſolum dicaſ appoſita fideicōmiſſariæ,& nō uul-
gari in compēdioſa contentis:nam primo id poſuit
non principaliter conſulendo,ſed incidenter,dein
de nihil boni ꝓ hoc allegat, & ex ſ̃.dictis clara pōt
ab eo deductis rñſio colligi.Non aduerſaſ,taciti,&
expreſſi debere eſſe idem iudicium l.cū q d ff.ſi cer.
p.ergo ſicut illa ꝯdō tacita non cenſeſ tacitè adie-
cta uulgari,ſed ſolum fideicōmiſſariæ in cōpendio
ſa uerbis gñalib.comprehenſis, ita dicendū eſſet de
ꝯdōne illa uerbis ſpecialib.expreſſa : Quia rñdetur,
ꝙ non ſemper idem eſt iudicium taciti, & expreſ
ſi in l.expreſſa ff.de reg.iu.eſt.n.materia brochar-
dica,à qua ſimpliciter non eſt ſumendum argm̃,ut
in d.l.cum q d ꝑ ſcrib.Et patet hoc ex uulgari ex
preſſa,& tacita,itē ex pupillari expreſſa,& tacita, q̃
multifariam,ac diuerſimodè differunt, Bar. & oēs
in l.1.& 2.ff.de uul.& pup. plenè in d.l.precib. & in l.
1.C.de inſt.& ſubſt.ſub ꝯd. fa.Et maximè differunt
tacitum,& expreſſum,qñ diuerſitatis rō inter unū,
& aliud appareret,vt hr̃ in d.l.cum quid:† Et in nr̃is
terminis diuerſa eſt rō inter hanc ꝯdōnem, ſi ſine li
beris tacitā,& illā,q̃ eſſet uerbis expreſſa, prima.n.
ſolum pōt ſub intelligi in ſubſtōne liberis teſtatoris
facta,alia uerò eſt cōis,ſiue ſubſtō facta fuerit libe-
ris,ſiue extraneis d.l.cum auus,d. l. cum acutiſſimi,
l.gñaliter §.cum aūt,iunctis ijs, q hñr ꝑ Dec. in d.
conſ.14.& Soc.iun.in d.conſ.100.Soc.in d.l.cū auus
& in d.l.1.ff.de uulg.& pup. Verum alia quoq; rōne
oēs ultimo gradu ſubſtituti,hoc eſt filij Andreæ,&
Philippi vñr excludi,ut ex ſubſtōne, & diſpōne te-
ſtatoris admitti non debeant ꝑ ea, q̃ ꝯcludunt Io.
And.in addi.ad Spe.in tit. de teſt.§.1.in fin.in addi.
mag.3.q.& ante eum Old.in ꝯſi.139.de quo Io. And.
non meminit,q dicunt, † ꝙ qñ teſtator iuxta l. pōt
ff.de uul.&pup.plures ſubſtōnum gradus ordinauit
unum alteri ſubſtituendo,& alterum alteri ſub cer
tis conditionib.vt in caſu occurrenti factum fuit,
primo loco Nicolaum fratrem teſtatoris hæredem
inſtituendo,ſcdo ſub ꝯdōne uulgaris filio d. Nico-
lai illi ſubſtituendo, tertio dictos Nicolai filios in-
ter ſe inuicē ſubſtituendo,quarto mortuo Nicolao
nō relictis filijs ſubſtituendo, ſuoſq; hæredes inſti-
tuendo Andreā,&poſt mortē Andreæ eius filios,&
filios Philippi ultimo loco uocati,ueluti ēt ſ̃.retuli
tunc ſi contingat hunc ordinē ex facti contingētia
peruerti,& diſpōne teſtatoris p̄ter ipſius ordinationē
alterari,ultimo ſubſtituti admitti nequeūt, ſed ſuc
ceſſioni ab inteſtato locus eſſe deberet, ut exēplifi-
cando declarant Io.And.& Old.in locis allega.quo
rum ſnīam multi ſequuti ſunt,& inter alios Cor.in
conſ.180.col.5.in 2.dub.li.4.q multos hanc partē ſe-
quentes allegat:facit ēt,ꝙ uoluit Old.in conſ.177.te
ſtator &c.circa fi.& latè ꝑ Alex.q in hanc partē in-
clinat in ꝯſ.1.li.1.col.4.& ꝑ totum,& in eodem caſu
conſuluit,in quo ipſe Cor.in d.ꝯſ.180. Et inqt Ang.
in l.ſi pater filiū ff.de uul.& pup.ꝙ ſubſtō uulgaris fa
cta in uno caſu,qui ſit de natura ipſius uulgaris,non
porrigiſ ad aliū caſum penitus diuerſum:ergo à for
tiori hoc uerū erit,qñ ſubſtō uulgaris ꝯcepta ēt cē-
ſeatur ſub ꝯdōne uoluntaria,ꝓut in caſu occurrēti
ꝑ ſ̃.dicta:† nā inuitatus ſub una ꝯdōne, illa defecta,

excludi debet perinde,ac ſi non eſſet inuitatus l.vni
ca §.ſin aūt ſub ꝯdōne C.de cad.tol.l. ſi qs fundū in
fi.uer.ff.de ꝯh.emp.Sed filij Andreæ , & alij fuerunt
immediatè inuitati poſt mortem Andreæ tanq̈ illi
ſubſtituti,ergo poſt mortē Nicolai immediatè nō
uenient.Suadenſ hęc ex tex.in l.q habebat ff.de uul.
pup.ubi vr̃ caſus,ꝙ ex quo ordo ſubſtōnum peruer
23 ſus fuit,non dr̃ eſſe locus alicui ſubſtōni:† idē pro-
bare vr̃ tex.in l.q filium §.ſabinus ff.ad Treb.ubi eſt
no.caſus:Sabinus ibi filium , & Honoratam filiā ad
eorū fortè utilitatē exhæredauit,uxorem aūt Iuniā
dictorum filiorum matrē hæredē inſtituit, eiq; mā-
dauit,ut ccc.& certas res Honoratæ filiæ daret,reli-
quam uerò oēm hęreditatē filio Antonio, cum ad
annum xx.ætatis ſuæ ꝑueniſſet , reſtituere deberet,
& ſi contingeret filium ante annum xx. decedere,
hæreditatem Honoratæ ſorori redderet.Primo de-
ceſſit mater hæres ab inteſtato relictis filijs ſuis, &
hæredib.poſtea filius Antoninus intra xx.ſuæ ętatis
annum,ſed nondū completū, ſuperſtite Fauia eius
filia: Honorate ex teſtō ꝯ Fauiam Antonini hæredē
agebat,p̄tendens hæreditatē ſibi ex fideicō. deberi
ex eo,ꝙ Antoninus ante ann.xx.cōpletū deceſſerat
Fauia ex aduerſo aiebat xx.ann.iam inchoatū fuiſſe
prius,q̈ Antoninus decederet : pronūciatum fuit ꝯ
Honoratā agentē,qa de æquitate,& ex uerbis teſta
menti conſtat,teſtatorem uoluiſſe ſufficere, ꝙ An-
toninus mortuus fuerit intra incœptū,q̈uis non cō
pletum xx.ann.Ex illo tex.ſcrib.plura colligunt, &
p̄ſertim,ꝙ fauore filij annus cœptus hr̃ ꝓ cōpleto,
ut ibi ꝑ Bar.Ego tñ aliàs dicebam,ibi ſatis fuiſſe , ꝙ
tp̄e mortis Antonini inchoatus eēt annus xx. licet
non ꝑfectus fuerit, qa ex uerbis à teſtatore ꝓlatis
hoc inferebatur,cum teſtator non dixerit, ꝙ Anto
nino hæreditas reſtitueret poſt ann.xx.uel qñ fuerit
ætatis xx.ann.ſed cum ad annum xx.peruenerit : dr̃
aūt ꝑueniſſe ſtatim,quo ann.xx.ingreſſus fuit, ergo
&c.Præterea teſtator uoluit hæreditatem debere
Honoratæ reſtitui,ſi ante annum xx.deceſſerit,ipſe
aūt deceſſit,poſtquā annum xx.ingreſſus fuit , ergo
uerum non eſt, eum deceſſiſſe ante annum xx.
24 Allegatur ēt ille tex.† ꝙ condō,ſi ſine liberis,tacitè
non ſubintelligitur ꝯ diſpōnem d.l.cū auus,qñ gra-
uatus de liberis eſſet:quod dictum mihi placet, qñ
ille,qui eſt de liberis,deberet liberis reſtituere per
illum tex.ſecus ſi grauatus eſſet reſtituere extraneo
& illi,q non eſſet de liberis teſtatoris ꝑ d.l.cū auus,
& d.l.cum acutiſſi.cuius rō eſt, ne teſtator uideatur
alienas ſucceſſiones proprię ſucceſſioni uoluiſſe p̄-
ferre;quæ rō ceſſat,qñ rogatus eſſet reſtituere alte-
25 ri,qui de liberis eſſet d.l.qui filium.† Tertio Bar.ibi,
& in d.l.cum auus,quem ſcrib.ſequuntur , dicit re-
ferre,an teſtaror grauauerit filium hæredē ꝑ fidei-
com.reſtituere, ſi deceſſerit , uel poſt mortem ſuā,
& procedat d.l.cum auus cū ſi.an uerò cum deceſ-
ſerit,quia tunc non ſubinteligiſ illa tacita ꝯdō , ſi ſi-
ne liberis,per tex.in d.§.ſabinus ; quę diſtinctio cen
ſetur potius uerbalis,quàm iuridica;quoniam utro
que caſu uendicat ſibi locum rō humanitatis,& pie
tatis paternæ erga ſuos liberos,ne extranea ſucceſ-
ſio præferatur propriæ;idem ergo iuris in utroque
erit.Præterea illa uerba cum ann.20.peruenerit, po
ſita fuerunt , qñ mater grauata fuit Antonino filio
reſtituere;quo caſu mater tunc non cenſetur graua
ta,quia non poſt mortē fuit grauata,ſed cum Anto
ninus ad xx.annum peruenerit; diſpō aūt d.l.cum
auus,ꝙ ſubintelligatur illa tacita condō, ſiſi ne libe
ris,loquitur,qñ filius poſt mortem ſimpliciter gra-
26 uatus fuit. † Adde, ꝙ mater non pōt dici grauara
ſub illa conditione tacita , ſi deceſſerit ſine libe-
ris , cum teſtator iam de liberis matris notitiam

habuerit,quib.ꝓuiderat; & ubi teſtator ſpecialiter
cogitauit de liberis filij grauati ſiue ↄdõnaliter ſiue
diſpoſitiuè.tunc illa tacita ↄditio, ſi ſine liberis,non
ſubintelligitur ꝑ tex not.in l.gñaliter §.cũ aũt. C.de
inſti.& ſubſti.ſub cond.fac.ibi,& intelligentem nõ
eſſe ueriſimile patrẽ,ſi de nepotib.cogitauerit &c.
& ibi nulla liberorum facta mentione &c.ut voluit
ẽt Soc. in d.l.cum auus,& Soc.Iun.in d. cõſ.100.li.j.
¶ Vltimo text.in d.§.ſabinus id probare, vr̃, ad qđ
principaliter tex.illum allegaui,ꝙ qñ teſtator plures
ſubſtitutionũ gradus ſub certis ↄdonib. ordinauit,
& aliter cõtingit, quia ordo à teſtatore traditus ꝑ-
uerſus fuerit, tunc vltimus ſubſtitutus nõ debet ex
ſubſtõne admitti:ibi.n.mater ultimo loco fuit gra-
uata reſtituere hæreditatẽ Honoratæ,cũ Antonius
ad xx.annũ ꝑuenerit:iſte aũt caſus nõ euenit, quia
mater mortua eſt ante,q̃ Antonius ad xx.annum ꝑ
ueniret,itaq; ipſa nõ potuit iuſſum teſtatoris ex qui
prout expreſſerat.¶ Sed quicquid ꝯ ultimo gradu
ſubſtitutos fuerit deductum,illud nõ impedit,quin
dicti ſubſtituti ualeãt de iure in caſu occurrẽti ſuc-
cedere ex dicta ſubſtõne uulgari comprehenſa in
27 ſubſtõne facta ipſi Nicolao decedenti: † quã uulga
rem poſſumus dicere in caſu noſtro fuiſſe ẽt de ex
preſſa, & ſpecifica mente,& ex uerbis teſtatoris,ul-
tra ꝙ aliàs compendioſa facta ꝑ uerbũ cõe apta ſit
importare uulgarem uerbis generalib. expreſſam,
Bar.in d.l.Centurio uerſi.quęro,utrum compendio
ſa col.10.nam ultra ꝙ facta fuerit ſubſtõ compẽdio
ſa per hæc uerba cõia non relictis filijs ſubſtituit
&c.fuit ẽt facta per uerba ciuilia directa,vcȝ & hæ-
redes inſtituit,quæ non poſſunt continere niſi dire
ctam ſubſt.vcȝ uel pupillarem,uel uulgarem, ad d.l.
Centurio cum materia,l.uerbis ciuilibus ff. de uul.
& pup.Alex.in conſ.1.li.1.cum alijs : Vnde cum in
caſu,de quo agitur,ſubſtõ non potuerit tanq̃ pupil
laris ualere,quia facta fuit hæredi extraneo, & ma-
iori xiiij.anno, ergo ex illis uerbis directis ciuilib.
neceſſe eſt dicere,ꝙ teſtator uoluerit uulgarẽ uer-
bis expreſſis facere:q̃ ſubſtõ reſpectu filiorum An-
dreæ,& Philippi facta fuit ſub plurib. conditionib.
uoluntarijs ultra ↄdõnem neceſſariam ad effectum
uulgaris,q̃ oẽs adimpletæ fuerunt;igitur dictæ ſub-
ſtitutioni locus eſſe debuit arg.l.unicæ §.ſi quis ſub
conditio.C.de cad.tol.&in l.qui hæredi plures cum
alijs ibi per gl.alleg.ff.de cond.inſti. Nam fuit facta
primo poſt mortẽ Nicolai,deinde ſi ipſe filios non
relinqueret,q̃ ambæ ↄdões purificatę fuerunt,nec
non ſub conditione,q̃ ſub illis uerbis & poſt mortẽ
Andreæ continetur,arg.l.dies incertus cum alijs ff.
28 de cond.& dem.† Et quia non ſufficeret ad effectũ
uulgaris purificatas fore ↄdões uoluntarias,& ex-
trinſecas,niſi ẽt ↄdõ, q̃ de natura talis ſubſtõnis ex
legis diſpõne ineſt, adimpleta fuiſſet, ut ex uerbis
Alex.in d.conſi.1.li.1.& ex dictis ſ̃ colligitur, dico,
ꝙ in caſu iſto condõ uulgaris,per q̃ filij Andreæ, &
Philippi fuerunt inuitati,cenſetur facta ſub ↄdõne,
ſi Nicolaus mortuus eſſet hæreditate non adita,qm̃
ſi adiuiſſet, ſubſtõ fuiſſet extincta, & defeciſſet l.
poſt aditam C.de imp.& al.ſub.Scđo ex quo ſubſti
tuti immediatè fuerunt poſt mortẽ Andreę,ſequiť
hinc,ꝙ quoad effectum uulgaris neceſſariò dici de
bet,ut ſubſtituti dicanť, ſi Andreas ipſe ex ſua ſub-
ſtitutione hæreditatem nõ adiuerit:nã ſi adiuiſſet,
ut dixi,uulgaris fuiſſet extincta,& ex fideicõmiſſa-
ria ſolum potuiſſet admitti iuxta no.in d.l.cẽturio,
& d.l.precib.cum iam ſæpiſſimè dictis. Sed oẽs hæ
conditiones neceſſariæ ad uulgarem in hac ſpecie
nr̃a purificatæ fuerunt, q̃a Nicolaus deceſſit abſq;
eo,quod eſſet hæres, q̃a repudiauit:ac ẽt Andreas
ipſe teſtatori p̃deceſſit,& ſic quoad eum ſubſtõ fuit
effecta caduca,ar.d.l. uni.C de cad.tol.& ſup. dictũ
fuit, ergo & ſm ordinẽ,& uerba,& mentẽ teſtato-
ris oĩa fuerunt adimpleta, ꝑꝑ q̃ dicti ultimo gradu
ſubſtituti poſſunt ex uulgari ſubſtõne ſuccedere: q̃
uis unus hoc eſt penultimo loco ſubſtitutus, An-
dreas vcȝ teſtatori p̃deceſſerit,ut eſt tex.ibiq; Bart.
29 in l.q̃diu la 3.ff.de acq.hær.Et † q̃uis hæres, hoc eſt
Nicolaus primo inſtitutus repudiauerit,& filijs nõ
relictis deceſſerit,tñ hos caſus oẽs teſtator expreſsè
conſiderauit:& iõ ipſi ultimo ſubſtituti,q̃ uolũt ad
mitti,uenire dñr,ꝓut quoad eos teſtator ↄſiderauit
d.l.q̃diu,& ibi Bar cũ quo doc.in ſuo caſu cõiter ꝑ
tranſeunt,ueluti ſunt Ang.Io.de Imo.Pau.Caſ.Bal.
& alij,quos lõgũ eſſet referre,&Gui.Pap.in dec.550.
teſtator &c.hanc qõnẽ diſcutit,& concludit idẽ, ꝙ
uoluit Bar.in d.l.q̃diu,& Alex.in conſ.14.col. 2.li.4.
¶ Et ex his põt accommodari rñſum oĩb.auctori-
tatib.& iurib.ſ̃ in ꝯrium alleg.q̃a loquuntur, qñ or-
do ſubſtitutionum adeò perueteret, ꝙ ẽt dicerenť
conditiones deficere: & ſic ultimo loco ſubſtituti
totaliter venirent,ſeu ſuccederent ꝯ mentem teſta
toris,ꝓut clarè colligiť ex ijs,q̃ dicũt Alex.in d.ↄſ.
14.& Corn.in d.conſ.180.li.4.& Ang.in d.l.q̃diu, ut
uideri põt.¶ Non obſt.l.qui habebat ff. de uulg. &
30 pup.† q̃a ut gl.fi.ibi inquit,& tex.ille ꝓbat, ſubſtitu
tus pupillariter,hoc eſt ſoror pupilli non erat illa,q̃
uellet ex ſubſtõne admitti, q̃a pupillo p̃deceſſerat,
ſed hæredes filiæ ſubſtitutæ uolebant, & petebãt ſe
admitti ex illo iure ſubſtõnis eis debito iure tranſ-
miſſionis,q̃ in pupillari locũ non habet,qñ ſubſtitu
tus pupillo fuit p̃mortuus.Vel &melius ibi uxor,&
ſoror teſtatoris fuerant pupillariter ſubſtitutæ filiæ
impuberi,q̃ fuerat fratri ſuo filio teſtatoris pupilla
riter ſubſtituta:&euenit caſus,ꝙ filia pubes p̃deceſ
ſit fratri pupillo, poſtea filius impubes deceſſit,
uxor,& ſoror nullo mõ admitti potuerunt non ex
eo,ꝙ ius pupillaris ſubſtitutionis fuerit ad eas trãſ-
miſſum,q̃a condõnale fuit,vt inquit gl.fi.ibi,nec ex
pupillari,qm̃ ↄdõ pupillaris defecerat ex eo,ꝙ filia,
cui uxor,&ſoror ſubſtitutæ erãt,nõ deceſſit in pupil
lari ætate,ſed in pubertate:Quare caſus ibi & quo-
ad facti ſeriem, & quoad rõnem eſt penitus à caſu
nr̃o diuerſus:imò tex.ille arguendo à ꝯrio poſſet re
torqueri,ꝙ ſi ibi fuiſſet adimpleta ↄdõ pupillaris fa
ctæ filiæ,ut q̃a illa impubes deceſſiſſet, planè uxor,
& ſoror fuiſſent ex pupillari admiſſæ,ut clarè inferť
ex uerbis Bar.ibi:At in caſu nr̃o condõnes oẽs uul
garis ſubſtõnis, ex qua ultimo loco ſubſtituti ad-
mitti petunt,adimpletæ fuerunt,ergo &c.Et notan
dum eſt,ꝙ Corn.Alex.& alij in dictis conſilijs,q̃ di-
cunt ultimo loco ſubſtitutũ nõ debere admitti or
dine ſubſtitutionum alterato, allegãdo tex.in d.l.q̃
habebat,loqui vñr, qñ ↄdões uulgaris adimpletę
non fuiſſent,ut loquiť d.l.q̃ habebat ad not. ꝑ Bart.
in l.non ſolum §.liberationis uerba ff.de libe.leg. Si
militer non aduerſatur d.l.qui filium §.ſabinus ff.ad
Treb.ut ſ̃.põderata, nam ꝓ rñſione primo dici põt
id,ꝙ inq̃t Bar.in l.in ambiguo ff.de reb.dub.ꝙ ex le
ge habente uarios intellectus argui concludenter
ad deciſionem cãrum nõ põt:Sed illius tex. intelle-
31 ctus eſt ambiguus,ergo &c.Scđo rñdeo,† ꝙ ibi Ho
norata ſubſtituta fuerant ꝑ fideicommiſſum fratri
ſuo,nos uerò loquimur, qñ ſubſtitutus ex uulgari
admitteretur,inter quos caſus in terminis,de quib.
loquimur,dr̃ia eſſe vr̃,ut per Ang.& alios poſt Bar.
in d.l.quamdiu la 3.¶ Tertio reſpondeo,ꝙ Hono-
rata ſoror excluſa fuit ex plurib.ibi à iureconſulto
Paolo ex mente Imperatoris relatis,ſed non ſpeci-
ficè declaratis,quarũ una eſſe potuit, ꝙ condõ ſub
ſtitutionis euanuit,quia Antonius filius ante xx.an
num non deceſſerat,alia fortè fuit,propterea quod
filius

lius,cui Honorata ſimpľr per fideicom. ſubſtituta
erat,deceſſit cū liberis,hoc eſt Fauia filia ſuperſti
te:Vnde meritò ſubſtō euanuit, quia conditio illa,
ſi filius deceſſerit,ibi ſimpliciter poſita ſub ſe tacitè
continet eã conditionem , ſi deceſſerit ſine liberis
d.l.cū auus,& d.l.cum acutiſſimi.Quæ tñ vltima re-
ſponſio vera non vř,qm̃ tpe d.§.ſabinus in ſubſtõne
fideicommiſſaria poſt mortem liberis facta nõ ſub
intelligitur illa conditio ſi ſine liberis,de qua in d.l.
cum auus:quia d.l.qui filium §. ſabinus edita fuit à
Paulo iureconſulto,qui,ut in hiſtorijs legiť,fuit per
multa tpa ante Papinianū d.l. cum auus auctorem.
Quare tpe in d.l.qui filium §.ſabinus ſubdõ facta ſi-
lio ſi deceſſerit non potuit euaneſcere ex eo, quod
ſubintelligereť conditio ſi ſine liberis , cum nondū
eſſet hoc iure cautū , & idcirco per tranſeo cū alia
deciſione,ꝙ ibi conditio illa,ſi ante vigeſimum annū
deceſſerit,defecta fuit . Et hoc eſt , quod fortè Pau-
lus iureconſultus ibi dicere uoluit fretus auctorita
imperatoris,& legis Eliæſcientiæ. ¶ Ex quib.infe
ꝙ doc.malè allegant illū tex.pro limitatione d.l.
cum auus:imò d.§.ſabinus tanq̃ antiquior interpre
tationẽ recipit à d.l.cum auus,q̃ eſt poſterior , ꝙ ſi
filius grauatus ſimpliciter ſit reſtituere poſt mortẽ,
debet ſubintelligi tacita conditio, ſi deceſſerit ſine
liberis d.l.cū auus.¶ Aggredior ẜm principale dubiū,
exiſtente vera concluſione ſupra tradita,ꝙ ita vul-
garis comprehenſa in cõpendioſa facta ſub expreſ-
ſa conditione ſi deceſſerit ſine filijs intelligatur fa-
cta ſub eadẽ conditione,ſicut fideicõmiſſaria) Nū
illa conditione pendente,ſubſtitutus hæreditatem
ſibi ex vulgari delatã repudiare poſſit, ut ad illã am
plius ſibi non deť regreſſus,an verò purificata con-
ditione poſſit idem ſubſtitutus hæreditatẽ adire,&
concurrere cum alio ſecū ſubſtituto, qui ẽt ex ſubſtõ-
ne antea adiuerat? Argumentorū conflictu hinc in-
de omiſſo, de iure arbitror eſſe concludendū , † ꝙ
is qui pendente conditione hęreditatẽ adiuit,nihil
egit,nullumq; ius ſibi in bonis hæreditatis q̃rit , cū
expectare euentum conditionis debuiſſet l. is, qui
hæres ff.de acq.hære.ubi licet is,cui ex teſtõ,uel ab
inteſtato hæreditas delata fuit,ſi repudiauerit,eam
amittat,& ab illa excludať , tñ hoc uerū eſſe inquit
iureconſul.ſi hæreditas in ea cã ſit, ut ẽt adiri poſſit:
At ſi non poſſet adiri,quia conditio adhuc pende-
ret,qualis qualis illa eſſet, tunc nihil egiſſe dř. Sed
donec Nicolaus uixit,illa conditio, ſi mortuus fue
rit non relictis filijs,ſtetit in pendenti;tum quia ipſe
adhuc uiuebat , tū quia,illo uiuente , poſſibile fuit
eum habere filios, qui conditionẽ facerent defice-
re,ergo quouſq; ſpes habendorū filiorum erat,ipſe
nec hæreditatem de iure ciuili adire, nec fortè bo-
norū poſſeſſionẽ agnoſcere poterat , cū eſſet hæres
extraneus,ut declarat Bar.in l.æquiſſimum §. ſi ſub
conditione ff.de bon.poſſ.ẜm tab.gl.& ibi Bar.in l.ſi
quis inſtituať,& ibi Io.de Imol.col.4.ff. de hære. in-
ſtit.d.l.is,qui hæres,ubi Imo.Sed q non põt hæredi
tatẽ adire,non põt illã repudiare l.is põt ff. de acqu.
hære.igiť,pendente ꝯditione,ultimo ſubſtituti vul-
gariter,q hæredes dñr, non potuerunt hřditatẽ re-
pudiare.Et Io.de Imol.in d.l.is,q hæres inquit,ꝙ re-
pudians hæreditatẽ , pendente ꝯditione,nihil agit,
hoc eſt ex toto repudiatio nulla eſt: † Præterea nõ
impediret talis repudians ex poſtfacto hęreditatẽ il
lã adire,ſi ꝯditio euenerit,nã præambula repudiatio
facta,ꝯditione pẽdente, tanq̃ minus legitimè factã
non dẽt illi impedimento eſſe,quo minus euenien
te conditione adire ualeat arg.l.nec is §.1.ff.de acq.
hær.regula non præſtat de reg.iuris in 6.¶ Adde,†ꝙ
actus nulliter factus ipſo iure nullus eſt, & non im-
pedit reiterationẽ eiuſdẽ,uel ſui oppoſiti l. quid ff.

de arbitr.l.ſi vt proponis,& l.pręſes C.qũo,& qñ iud.
Ex quibus inferť,ꝙ ultimo loco ſubſtituti,quorum
aliqui pendente ꝯdone repudiauerunt,& aliqui adi
uerunt, nihil egerunt,quo minus poſtea eueniente
cõditione poſſent iterum,& validè repudiare, ꝓut
illis videbitur,niſi quoad quoſdam effectus facti,&
non iuris, vcȝ quoad bonorū adminiſtrationẽ, ſeu
vt interim prouiſum eſſet creditorib.hřditarijs,ẜm
quod hř per gl.in d.l.ſi quis inſtituatur,& ibi Bar. &
plenius per Io.de Imol.& per gl.in l.2.§.ſi ſub condi
tione,ibiq; Bar.ff.de bon.poſ.ẜm tab.& per Imol. in
36 d.l.is,qui hæres.† Et ideò licet aliàs illi, qui partem
ſuã hæreditatis adiuit,alijs repudiantibus,ipſo iure
partes repudiantium ſoleant ẽt inuito accreſcere
l.ſi quis hæres ff.de acq.hæred.l.unica cum materia
C.qñ non peten.par. tñ ſi pendente conditione par-
tem ſuam uel ſimpliciter adiuerit,alij verò repudia
uerint,partes repudiantium ſibi accreſcere non di-
centur : imò nec pro parte ſua pendente cõditione
dicetur hæres effectus , cum pendente conditione
hæredis repudiatio,ſiue aditio ipſo iure nõ ualeat ,
nec aliquem iuris effectum operetur per prædicta.
37 ¶ Et † q̃uis,pendente conditione,iudex hæredi in-
ſtituto ad fauorem creditorum hæreditariorū poſ
ſit dilationem ſtatuere ad adeundam,uel repudian
dam hæreditatem,uel bonorum poſſeſſionẽ peten-
dam,non tñ prout iuris eſt,ſed prout eſt meri facti,
ut in hæredem bonorum adminiſtratio transferať
nõ ut in hæredem,ſed ut in curatorẽ bonis datum ,
vt eſt tex.no.ibiq; gl.Bar.& Io.de Imol.in l.ſi quis in
ſtituatur ff.de hære.inſti.optimus tex. cum gl.in d.l.
2.§.ſi ſub conditione,& melius in l.hi demum ff.de
bono.poſſ.ẜm tab.cum ubiq; not.& hoc modo etiã
intelligantur illa,quæ pro limitatione d.l. is,qui hæ-
res dñt Bar.Io.de Imol.& cæteri ibi: ſicq; ẽt intelli-
gatur l.1.ff.de cura.bon.dam.ꝙ ad inſtantiam credi-
torum,uel ex officio iudicis iuberi poteſt hæredi ,
ut pendente conditione infra dilationem aſſignatã
adeat hæreditatem,uel agnoſcat bonorum poſſeſ-
ſionem ad utilitatem creditorum : quod in dubio
ſemper præſumitur.Et hmõi aũt aditione, uel agni
tione hæres factus non dicetur , ſed dumtaxat ſibi
ut ſimplici curatori bonis dato dicetur acquiſita
ſimplex bonorum adminiſtratio facti, ut in iuribus
ſupra allegatis . ¶ Neque præmiſſis repugnat illud,
quod ſignanter uoluit Pau.Caſtr.in conſi.373.Vxor
&c.lib.1.in 2. dubio ibi ſuper eo uero &c. qui con-
cludit,ꝙ repudiatio facta à ſororibus ipſis præiudi-
cat,ut amplius admitti nequeant,non autem pręiu
dicat conſobrinis,qui fuerant ſub conditione ſub-
ſtituti,ſi ſorores deceſſerint ſine filijs,niſi eueniente
conditione in perſona amborum conſobrinorum,
ut ibi:ergo repudiatio facta pendente conditione ,
& non integraliter adimpleta ſoli repudiãti nocet:
38 † Nã rñdetur, Paulum loqui in diuerſa ſpecie facti,
ibi.n.ſorores fuerant primo loco ſimpľr ſubſtitutæ,
ſecundo loco ſubſtituti ſunt cõſobrini ſub ꝯdõne ,
ſi ſorores ſine filijs deceſſerint:Poſtea ſorores , qui-
bus hřditas delata fuerat,repudiarunt:planè hęc re
pudiatio ipſis nocuit,qm̃ ſorores non erant ſub ali-
qua cõdõne ſubſtitutæ d.l.ſi qs maior C. de repud.
& abſtin.hæred.ibiq; ſcriben. Conſobrinis uero ſe-
cundo ſubſtitutis non ꝑiudicauit , quin eueniente
cõdõne,ſub qua fuerant ſubſtituti,poſſint adire , ut
ibi:ex quo inferť,ꝙ ſi ſorores ſimul fuiſſent cū con-
ſobrinis ſubſtitutæ ſub eadẽ condõne,illaq; pẽdẽte
repudiaſſent,ſicut illa repudiatio ꝯſobrinis non no
cuiſſet,ita nec ſororib. ꝑ d.l.is,q hæres cū alijs: & ſi
aliter hoc in caſu dixiſſet Pau.in d.ꝯſ.malè ſenſiſſet,
39 qa ꝯ tex.in d.l.is, q hæres.† Similiter intelligo ꝯſiliū
Bal.403.li.3.in eo,qui repudiauit poſt ius ſibi ꝑfectè

acquiſitum,nã talis repudiatio ſibi,& non alijs puta creditorib.obeſſe dr̃.Vel loquiť de repudiatione nulla non ex illo defectu,de quo in d.l.is,qui heres, q̃a repudiauerit pendẽte ↄdõne,ſed ex alio defectu vt ibi per eũ:q̃ repudiatio ſibi,& nõ alijs nocere potuit. Alia q̃ in proceſſu cãæ hinc inde inter partes agitata,& deducta fuerũt tam in iure,q̃ in facto,ita ſunt ipſis dñis iudicib.nota,ꝙ ſuperius,q̃ ꝯ Bonacurſium,& Ioannẽ ꝓ parte Iacobi appoſita fuerunt,ulterius non fore inſiſtendum dixi.Multa ẽt doctè,& eleganter ſuper his difficultatib.adduxit eximius iuriſconſultus D.Gherardus Mazzolus Rhegienſis in ſua declaratione,q̃ ipsè unus ex auditoribus Rotæ Florentiæ,apud q̃ hęc cã agebať,edidit.¶Cõcludo igiť,ꝙ ultimo loco ſubſtituti dñr ex uulgari ſubſtitutione cõprehenſa in cõpendioſa, in qua illa ↄdõ, ſi ſine filijs, expreſſa cenſeť ẽt expreſſa,quãuis ↄdõ, ſi ſine filijs,à lege ſubintellecta iuxta terminos l.cũ auus,& ſimiliũ ff.de cond.& demo.in dicta uulgari tacitè repetita non diceref,ſed ſolũ in fideicõmiſſaria.Ex quib.infert,illud quoq; uerissimum eſſe,ꝙ pẽdente illa condõne non relictis filijs,(ꝓut in ſuſpẽſo fuit,donec Nicolaus uixit)ij,q̃ ultimo loco fuerũt ſubſtituti,non potuerunt de iure ualidè hæreditatem repudiare,ſeu adire:alioquin nihil egerunt,q̃a illius condõnis euentus expectari debuit: & idcirco Bonacurſius, & Ioannes, qui ca ↄdõne pendente repudiauerunt,ſibi non præiudicarunt,quin eueniente conditione poſſint ꝓ parte ſua adire, & tanquam uulgariter ſubſtituti partes ſuas hæreditatis acceptare,nõ obſtante aditione facta per Iacobũ, qui ſolum ad partem ſuam admitti poteſt. L.D.

SVMMARIVM.

1 *Præſcriptionis triginta annor. & vltra exceptio tollit oẽm actionem realem,& perſonalem aduerſus quamlibet pſonã.*

2 *Præſcribi nequeunt res à teſtatore alienari prohibitæ.*

3 *Fideicõmiſſario agenti ad bona fideicommiſſo ſubiecta contra poſſeſſores etiam habentes iuſtum titulum, bonamque fidem non obſtat præſcriptio longi temporis.*

4 *Contra pupillos,durante pupillari ætate,nulla alicuius temporis præſcripto currit.*

5 *Hæres uẽditori,ſi adiuit hæreditatẽ cũ beneficio legis,& inuẽtarij,põt contra factũ defuncti uenire,& bona ab illo, cui ſucceſſit,alienata euincere,qñ ei iure ꝓprio ius euincẽdi cõpetit.*

6 *Hæres,qui dicit ſe adiuiſſe hæreditatem cum beneficio legis,et inuentarij,debet probare inuentarium fuiſſe confectum.*

7 *Verba enunciatiua,quæ aliàs non ſolent probare,inter contrahentes probant.*

8 *Hæres pupillus an dicať inuentariũ confeciſſe adhoc, vt ſit hæres cũ beneficio legis,& inuentarij,ſi eius tutores tpe ſuæ dationis,vel confirmationis tutelæ inuentariũ confecerint, & poſtea in adeundo hæreditatẽ cũ dicto beneficio notarius,qui de primo inuentario fuit rogatus,ſe ad illud referat.Et an ex hoc ſatis dicatur probata inuẽtarij cõfectio uſq; ad num. 13.*

9 *Notario credendum eſt in ijs,quæ ad ſuum officium pertinent.*

10 *Originali alicuius inſtrumenti,ſiue ſcripturæ amiſſo, de illius tenore qualitercunque conſtet,credẽdum eſt probationi,quæ aliàs non fuiſſet legitima.*

11 *Relatio facta ad aliquod,quæ in vnico tantum referri poteſt,perinde eſt,ac ſi expreſſè ad illud facta eſſet.*

12 *Conſuetudo notarij,quam in ſcribendo protocollum ſeruare ſolitus eſt,debet à iudice ſemper attendi.*

13 *Trebellianica computatur in fructibus perceptis per grauatũ, qui non ſit de liberis teſtatoris.*

14 *Et de prohibitis per teſtatorem alienari detrahi non põt,maximè quando in caſu alienationis fideicommiſſo locus eſſet.*

15 *Alienatione bonorum fideicommiſſi facta à grauato,ſtatim,& ipſo iure reſtõ fideicommiſſi facta cenſetur adeò,ꝙ abſq; alia reſtitutione dominium bonorum alienatorum dicitur in fideicommiſſarium tranſlatum,& in euentum conditionis ſibi ad dicta bona rei vendicatio competit.*

16 *Per aditionem hæreditatis ſimpliciter factam abſque inuentario confunduntur iura,& actiones perſonales,non tñ reales.*

17 *Regula,quem de euictione tenet actio,eundem agentem repellit exceptio,limitatur, quando alienatio fuiſſet facta contra prohibitionem,& ea ipſo iure nulla fuiſſet.*

18 *Prohibitio legis cum prohibitione hominis plus operatur,quam ſimplex legis prohibitio.*

19 *Poſt concluſum in cauſa nihil eſt producendum, neque admittendum abſq; partis conſenſu.*

EPITOME.

PRæſcriptionem longi tpis fideicommiſſario', maximè qui fuit pupillus,non obſtare,&hæredem pupillum adiuiſſe hæreditatem cũ beneficio legis,& inuentarij,& confeciſſe inuentarium, q̃uis notarius qui de aditione fuit rogatus, referat ſe ad inuẽtarium tutelare,de quo ſimiliter fuit rogatus, & bona alienata à defuncto,cui fideicommiſſarius ſucceſſit,hæreſque fuit,poſſe euincere, & iure ſuo proprio uendicare,hic demonſtratur.

CONSILIVM CXXIX.

IN cã nobiliũ de Flubis ꝯ Iacobum de Ma
chellis,litisq; conſortes plura coram R.D.
V.ſæpius diſcuſſa,&uentilata eſſent exami
nanda,q̃ longam ſanè indagationem expoſcerent:
Sed cum res coram doctiſſimo uiro agať,& in pau
cis ẽt ueritas conſiſtat,ꝓ aliquali informatione R.
D.V.breui ſermone utar.¶Opponiť primo ipſis de
Flubis agentib.ex teſtõ D.Vrſinæ de Flubis ad bo
na,de quib.in ꝓceſſu hr̃, occaſione fideicõmiſſi cõ
prehenſi in dicto teſtõ tàm ſubſtituendo,q̃ ꝓhiben
do alienationem oĩum bonorum hæreditatis iux.
l.peto §.fratre ff.de leg.2.l.qui Romæ §.cohæredes,
ubi Alex.& Mod.ff.de uer.obl. cum ſim.ꝙ ipſis ob-
1 ſtat exceptio præſcriptionis xxx.ann.& ultra, † ꝑ q̃
oĩs actio realis,& perſonalis aduerſus quãlibet pſo
nam tolliť.l.ſicut,l.oẽs C.de pſcri.xxx.ann. Huic op
poſitioni dicti de Flubis agẽtes reſpõdent exceptio
nẽ hmõi pſcriptionis illis nullo mõ obſtare multi-
2 plici reſpectu,primo q̃a † res à teſtatore alienari ꝓ-
hibitæ nequeunt pſcribi l.2.cum gl.ibiq; doc.id cõ-
firmant C.de uſuc.ꝓ emp. Scđo q̃a in indiuiduo vr
3 tex.in l.fi.in §.ſinaũt C.cõia de leg. ubi † fideicõmiſ
ſario agenti ad bona fideicommiſſo ſubiecta ꝯ poſ
ſeſſores ẽt habentes iuſtum titulum, bonamq; fi-
dem non obſtat pſcrip.longi tpis,ſeu xxx. ann.Etſi
diceretur,ꝙ illa incœpit ſaltem currere a die,quo fi
deicommiſſi ↄdõ fuit adimpleta l.cũ nouiſſimi §.il
lud C.de pſcr.xxx.ann.ergo in caſu nr̃o dicta pſcri-
ptio corruit,q̃a iã ſunt elapſi anni xxx.à die quo alie
natio facta fuit,conditioq; fideicõmiſſi euenit,Rñ-
4 def,ꝙ † ex quo tpe alienationis,& pñr ↄdõnis adim
pletæ filij Bolognini hæredis grauati,q̃ uocati dñr,
& ad dmõi bona ueniunt ex fideicom. erãt pupilli,
& infantes,iõ ꝯ illos durãte pupillari ætate nulla ali
cuius tpis pſcriptio inchoari,nec perfici potuit,q̃a
tp̃s pupillaris ætatis ſubduciť l.fi.C.in quib.cau.in in
teg.reſt.non eſt neceſ.& hr̃ ꝑ canon.in c.1. de in in-
teg.reſt.cũ ſi.Facta ergo ſubductione huius tpis pu
pillaris ætatis clariſſimè conſtabit,nullam cucurriſ
ſe pſcriptionem,& maximè xxx.ann.in qua pars ad
uerſa fundare ſe uult,ueluti ẽt eſt de mente gl.in d.
l.2.C.de uſuca.pro emp.Scđo ꝯ dictos de Flubis op-
ponitur,ꝙ cum ipſi hæredes ſint d.Bolognini,q̃ uẽ-
didit,& alienauit,illi emptorib.de euictione tenen
tur,& iõ agendo,ſeu euincendo ab emptorib.dicta
bona,debẽt excludi,quẽ.n.de euictione tenet actio
eundem agentem repellit exceptio l.uendicantem
ff.de euic.l.exceptione C.eo.ti.Rñdetur huic ſecun

dæ